

ویژگی های اقتصاد مقاومتی^۱ و مقایسه با برنامه ریاضت اقتصادی^۲

با توجه به طرح موضوع اقتصاد مقاومتی و گزاره‌های مقام معظم رهبری درباره انتظارات و ابعاد اقتصاد مقاومتی، اقتصاد مقاومتی یک راهبرد دراز مدت اداره اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و یک رژیم والگویی اقتصادی ویژه پیشرفت و تعالی و مصونیت بخشی جامعه در شرایط کنونی جهانی است. اقتصاد مقاومتی نه یک تاکتیک و نه یک واکنش کوتاه مدت و نه یک برنامه همچون برنامه یک ساله (بودجه) و یا برنامه پنج ساله است. مبانی نظری این الگو و رژیم اقتصادی آن بر اساس الگوی اقتصادی اسلامی و با تطبیق به شرایط بومی جامعه اسلامی ایران است. با این مشخصه راهبرد اصلی برای طرح تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نیز تبیین می شود.

این الگو و رژیم مبانی اصلی اش را از مکتب اسلام و بویژه دستورات اقتصادی اقتصاد اسلامی اخذ می کند.

این الگو دارای ویژگی هایی است.

- در پی درون زا کردن رشد و پیشرفت بدون قطع ارتباط با دنیای بیرون است.
- در پی مردمی کردن و بکارگیری و شکوفایی استعدادهای خدادادی کشور است.
- با آسیب شناسی درصدد کمینه سازی تاثیر پذیری اقتصاد از بحران های بین المللی است.
- در جهت خود کفایی و خود اتکایی حرکت می کند.
- در پی کسب قدرت چانه زنی در بازار های بین المللی و شکستن انحصارات سلطه آور و گریز از چانه پذیری بویژه در بازار های محصولات راهبردی اعم از فرآوری نشده تا فرآوری شده با فناوری پیشرفته است.
- بدنبال برقراری عدالت اجتماعی و اقتصادی است.
- تولید محور است و به دنبال بومی سازی فناوری در تمام زمینه ها با رویکرد بازار های بین المللی است.

1- Resistance Economy

2- Austerity Plan

- به دنبال بالندگی بخش حقیقی اقتصاد و تجویز بخش مجازی بر اساس نیاز بخش حقیقی اقتصاد است.

- مسیر حرکت دراز مدت عبور از مراحل آسیب زدایی—کنش های تدافعی— باز پروری عوامل تولید—کنش های استقامتی—کنش های تهاجمی تا مرحله پایداری و ثبات درونی و اثرپذیری بر بازارها و اقتصادی های بیرونی همراه با رشد و پیشرفت مستمر است.

اهداف عملیاتی این اقتصاد عبارتند از :

- اصلاح و مدیریت الگوی مصرف- اصلاح و مدیریت بازار های کالاها و خدمات، کار، مالی، پولی و سرمایه.

- باز تعریف دولت و ایفای وظایف عام المنفعه: سیاست گذاری تنظیم بازار، حمایت، نظارت، ارزشیابی، نظام تشویق و تنبیه و تعزیرات و مبارزه با فساد

- تکیه بر بنگاههای دانش بنیان در جهت تقویت تولید

- امنیت اقتصادی در ابعاد ثبات شرایط اقتصادی چون کمینه سازی تورم و امنیت مالی و مالکیت قانونی در اقتصاد است.

- ایجاد ایمنی در برابر بحران ها و تحریم های اقتصادی بین المللی و کسب توانایی واکنش هوشمند به تغییرات محیطی

این اقتصاد دارای ویژگی های عام ذیل است:

حماسی، جهادی مولد، انعطاف پذیر، واکنش سریع و هوشمند، پویایی، ارزشمدار، پایداری، فرصت ساز برابر، اتکا به استعداد های درونی، توجه به بهره مندی از امکانات و تعامل مؤثر بیرونی، پیشرو و... است

در مقایسه با برنامه ریاضت اقتصادی که در مواقع بحران بر برخی کشورها تحمیل می شود و بخصوص برنامه اخیر اتحادیه اروپا برای مقابله با بحران شش ساله که از سال ۲۰۰۷ آغاز شده، اقتصاد مقاومتی تفاوت های فاحشی دارد.

- ریاضت اقتصادی یک برنامه کوتاه مدت، تصادفی با آزمون و خطا و تحمیل شده است ولی اقتصاد مقاومتی یک الگو است
- ریاضت اقتصادی یک واکنش اضطراری و تاکتیکی ولی اقتصاد مقاومتی یک کنش راهبردی است
- ریاضت اقتصادی یک برنامه انقباضی هزینه با رویکرد کاهش هزینه های عمومی ولی اقتصاد مقاومتی یک الگو منسجم برای شکوفایی استعداد های درونی اقتصاد در جهت انبساط نظام تولید و فعالیت های اقتصادی حقیقی است
- ریاضت اقتصادی یک برنامه جبرانی بدون هدف در جهت تغییرات اساسی در الگوست ولی اقتصاد مقاومتی یک الگوی مستقل پیشرفت محور و توسعه گرا با هدف تغییر شرایط است
- ریاضت اقتصادی یک برنامه تحمیلی و مواجهه با واکنش منفی مردم است ولی اقتصاد مقاومتی برعکس یک الگوی در جهت شکوفایی نقش مردم است و نگاه اقتصادی و اجتماعی هم زمان است.
- تدابیر ریاضت اقتصادی با رویکرد برون گرایی همراه با استقراض های خارجی اجرا می شود ولی اقتصاد مقاومتی یک الگوی درون گرا است.
- ریاضت اقتصادی در جامعه اروپایی یک برنامه تحمیلی اتحادیه است ولی اقتصاد مقاومتی یک الگوی بومی است.
- ریاضت اقتصادی یک عقب گرد راهبردی از شکست الگوی سرمایه داری است ولی اقتصاد مقاومتی در جهت اثبات پدیده جدید نظری و یک الگوی جدید بر مبنای الگوی عملی اسلامی است
- ریاضت اقتصادی یک واکنش مجدد نا عادلانه منبث از یک الگوی عدالت گریز است ولی اقتصاد مقاومتی در صد طراحی یک الگوی جدید عدالت محور است
- ریاضت اقتصادی انسجام یک برنامه را ندارد و ضربتی و کوتاه مدت و تدافعی است ولی اقتصاد مقاومتی یک الگو مبتنی بر برنامه ریزی آگاهانه برای رسیدن به چشم انداز است.

اقتصاد سرمایه‌داری لیبرال دمکراسی با توجه به شکست بازار در مقاطع مختلف زمانی دچار تغییرات گوناگونی در الگو شد در آلمان اقتصاد اجتماعی بازار Soziale Marktwirtschaft در ژاپن اقتصاد اجتماعی با نقش پررنگ و نیز مداخله دولت و در کانادا در سرزمین فرانسوی زبان به دنبال ایده همبستگی اقتصادی اجتماعی Solidarite-du-Economique هستند و تنها در ظرف شش سال بیش از ده هزار شرکت اقتصادی اجتماعی ناظر بر هدف بیش بود سود به همراه توانمندسازی و توجه به همبستگی اجتماعی تأسیس شده است و رجعت از آموزه‌های سرمایه‌داری در بحران مالی ۲۰۰۸ (در امتداد بحران مسکن) در ایالات متحده امریکا و دخالت گسترده دولت در حل بحران با تصویب بودجه‌های نجات ۸۰۰ میلیارد دلاری و سپس ۷۸۰ میلیارد دلاری هم در دولت جمهوری خواه و هم در دولت دمکرات و نیز سیاست‌های ملی‌گرایانه و ضد سازمان تجارت جهانی در خرج کرد اعتبارات هنگفت مذکور همگی نشانه رجعت از سیستم بازار و رجعت از ایده مزیت نسبی در تولید کالاها و خدمات در اقتصاد سرمایه‌داری به ویژه پس از جنبش تسخیر وال استریت ۹۹ درصد علیه یک درصد^۱ می‌باشد.

به هر حال اقتصاد جمهوری اسلامی ایران با الهام از امور اقتصادی قانون اساسی که در اصول ۳، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹ و ۵۰ تبلور یافته و با توجه به بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاست‌های کلی آن توسط مقام معظم رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ می‌گردد و سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که یک سند بالادستی می‌باشد سند پر افتخار در نظام سیاست‌گذاری آن می‌باشد که با نظارت راهبردی و عملیاتی بر تحقق آن خروجی قابل ملاحظه برای آینده اقتصاد ایران خواهد داشت.

محمد جواد ایروانی